

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářské práce

**Česká migrace do USA a starosta Chicaga Antonín
Čermák**

Štěpán Benedikt

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra historických věd

Studijní program Historické vědy

Studijní obor Obecné dějiny

Bakalářská práce

**Česká migrace do USA a starosta Chicaga Antonín
Čermák**

Štěpán Benedikt

Vedoucí práce:

PhDr. Jan Lhoták Ph.D.

Katedra historických věd

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2018

Na tomto místě bych rád poděkoval PhDr. Janu Lhotákovi Ph.D. za veškerou pomoc při vedení mé práce, trpělivost a poskytnuté odborné rady, které mi pomohly s jejím vypracováním.

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

.....

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Migrace z Čech do Ameriky	4
3. Antonín Čermák	8
3.1 Začátky v Americe	8
3.2 Vstup do veřejného života	10
3.3 Čermák poslancem ve státě Illinois	12
3.4 Radním v Chicagu	14
3.5 Čermák, Thompson a prohibice	16
3.6 Předsedou rady v Cook County	19
3.7 Volební kampaň	22
3.8 Starostou Chicaga	24
3.9 Poslední návštěva Československa	27
4. Závěr	31
5. Použité zdroje.....	34
6. Resumé.....	36

1. Úvod

V této práci jsem se rozhodl věnovat tématu migrace, které je velmi aktuální i v současnosti a hlavně osobnosti Antonína Čermáka, který je dle mého názoru nejlepším příkladem úspěšné imigrace, adaptování a prosazení se v nové zemi. Zaměřil jsem se na migraci z Čech, potažmo tehdejšího Rakouska-Uherska, do Spojených států amerických během 19. a 1. poloviny 20. století. První část mé práce jsem věnoval právě obecné české migraci jako takové. Můj cíl v této části je popsat obecný jev české migrace, proč k ní došlo a samotný průběh cesty vystěhovalců a přiblížení migračního procesu a náležitosti, které obnášel. Dále je můj cíl popsat zakořenění Čechů v nové zemi a přiblížit jejich život, spolky a asimilaci.

Ve druhé části mé práce, jsem se rozhodl zmapovat zajímavý a úspěšný osud jednoho z českých migrantů Antonína Čermáka z Kladna, s důrazem na jeho podnikatelskou a hlavně politickou kariéru. Mým cílem v části o Čermákovi je ukázat úspěšný příklad muže narozeného v Čechách, jeho adaptaci v nové zemi a taktéž kariérní dráhu, při níž se stal respektovaným americkým občanem, podnikatelem a hlavně politikem, který se dokázal na vrcholu své kariéry stát starostou města Chicaga. Zároveň ale nezapomněl na své kořeny, naučil se česky mluvit i psát, byl členem mnoha krajanských spolků a organizací (jako například Sokola) a celý život šířil dobrou pověst Čechů a Československa v Americe.

V prvních podkapitolách popisují jeho příjezd a těžké začátky jakožto syna prostého kladenského havíře, úspěšné osamostatnění se a vybudování jeho vlastních živností v Chicagu a následný vstup do politického života Spojených států za Demokratickou stranu. V následujících podkapitolách se chronologicky zaměřuji vždy na jednu z významných politických funkcí, které za svůj život Čermák vykonával, a popisují, co vedlo k jeho zvolení do funkce a následně uvádím praktické příklady jeho činů a politiky, kterou zastával během vykonávání daného mandátu a jak byly tyto činy vnímány veřejností, popřípadě ostatními politiky. V několika podkapitolách se zmiňuji také o některých Čermákových politických soupeřích, hlavně o republikánovi W. H. Thompsonovi, který byl jeho pravým protikladem a s nímž se Čermák utkal o křeslo starosty Chicaga v roce 1931.

Následně popíšu Čermákovu působení na pozici starosty tohoto města, jeho boj proti gangsterovi Al Caponemu a zmíním se i o jeho návštěvě v Československu v roce

1932. V závěru části o Čermákovi je třeba zmínit jeho tragickou předčasnou smrt, které napomohl atentátník Giuseppe Zangara, který při střelbě na prezidenta USA Franklina Roosevelta v Miami, zasáhl právě Čermáka. Zda se jednalo o neúspěšný atentát na prezidenta, či úspěšný atentát na starostu Antonína Čermáka, není dodnes jasné a názory historiků se různí.

Části o Antonínu Čermákovi jsem věnoval podstatně větší část své práce, protože dle mého názoru je toto téma více zajímavé a veřejnosti méně známé než obecný proces české migrace. Ta v mé práci slouží hlavně pro zasazení osoby Čermáka, jakožto migranta, do kontextu této doby, ve které proběhla masová migrační vlna z Čech, jejíž byl Čermák součástí.

V části o obecné české migraci jsem čerpal převážně z české literatury, zejména ze dvou knih Jaroslava Vaculíka *České menšiny v Evropě a ve světě* a *Češi v cizině 1850-1938*. Tyto knihy jsou detailně zaměřeny na českou migraci a uvádí potřebné podrobnosti, co se týče cesty, procesu i statistiky s počty českých migrantů v průběhu let. Nápomocná byla i kniha Leoše Šatavy *Migrační procesy a české vystěhovalectví 19. století do USA*, která pomohla objasnit příčiny odchodu imigrantů a ještě více přiblížit proces migrace. Z cizojazyčné literatury jsem zvolil *America. A Narrative History* od George Tindala, kde můžeme najít obecné souvislosti a také počty příchozích migrantů rozdělených dle národností a roků, ale i informace o prezidentských volbách, které jsem použil v druhé části. Druhá anglická kniha je *Czechs of Chicagoland* od Malynne Sternstein, která je zaměřena přímo na historii početné české menšiny v Chicagu, její činnost a život a rovněž byla užitečná i v části o Čermákovi.

K tématu Antonína Čermáka jsem použil více literatury, z toho většina byla zahraniční. Z Česky psaných pro mě byla důležitá kniha Ivana Brože *Čermák versus Al Capone*, která přinášela detailně mnoho situací, které se v ostatních knihách buď nevyskytovaly, nebo jen zevrubně, včetně přepisu mnoha projevů, proto jsem z ní několikrát tyto projevy citoval doslova. Nápomocná byla i publikace *Kdo je Antonín Čermák*, která rovněž přibližuje jeho život, několikrát jsem využil i článku Ireny Veverkové *Antonín Čermák a česká Amerika* ve Slánském obzoru, jehož autorka čerpala z archiválií v Kladenském archivu, tudíž byl v tomto směru nápomocný.

Z anglické literatury bylo pro mě stěžejní několik knih. První z nich je *Boss Cermak of Chicago* od Alexe Gottfrieda, který pečlivě popsal celý Čermákův politický

život, v tomto ohledu mi pomáhaly i knížky od H. K. Barnarda s názvem *Anton the Martyr* a *The Braidwood story* od Josepha Donny. Další titul je *A House for All Peoples: Ethnic politics in Chicago 1890-1936* od Johna Allswanga, ve kterém lze najít veškeré informace a statistiky o volbách, politických uskupeních a národnostních etnicích na území Chicaga. Pro vyjasnění politických machinací, ve kterých Čermák vystupoval, se hodila také publikace Harolda Gosnella *Machine Politics: Chicago Model*. Informace o organizovaném zločinu a Al Caponovi, jsem našel jak v knize od Ivana Brože, tak i v knize od Laurence Bergreena *The Man and the Era* a na vyjasnění několika věcí o prohibici posloužila kniha, *The War on Alcohol. Prohibition and the Rise of the American State*.

V neposlední řadě byla zajímavým zdrojem dobová periodika dostupná v podobě scanů na internetu, která informovala bezprostředně a autenticky o daných událostech. A nakonec musím zmínit i mnohé internetové zdroje, které mi v mnoha ohledech byly nápomocny.

2. Migrace z Čech do Ameriky

Imigrace Čechů na americký kontinent, konkrétně do USA, byla vůbec nejvýznamnějším migračním proudem z českého území. Počátky české migrace se datují už od 17. století, do doby pobělohorské, kdy České země opustilo mnoho lidí, převážně kvůli politické situaci. Největší masový migrační proud do USA ovšem spadá do období let 1848-1914, kterému se budu ve své práci věnovat konkrétněji.¹

Hlavním hnacím faktorem migrace byly většinou ekonomické důvody a lákavá vidina začít nový život a oprostít se od stávajícího systému, který nenabízel tolik možností a svobody, jaké byly v USA. Přistěhovalci přicházeli za vidinou snadného získání zaměstnání, nabytí půdy a nižších daní, lákavá jistě byla i naprostá osobní svoboda, včetně svobody náboženského vyznání a politického smýšlení.² Jednou z hlavních osobností, která unikla do USA hledat politický asyl, byl účastník protestů proti monarchii Vojtěch Náprstek.³ Také například zprávy o objevení zlatých nalezišť v Kalifornii během 50. let 19. století byly silným hnacím motorem pro budoucí migranty.⁴ V 50. - 70. letech 19. století Češi tvořili většinu všech vystěhovalců z Rakouska Uherska, poté už je početně převyšovali ostatní národnosti, na začátku vlny migrovali spíše jednotlivci, poté už se stěhovali celé rodiny i širší příbuzenstvo.⁵

V období do první světové války se přestěhovalo do Spojených států celkem 350 000 Čechů, v meziválečném období pak migrační proud zbrzdila nová kvótová opatření vydaná v USA v roce 1921, ale i tak se přes oceán za toto období přeplavilo na 35 000 lidí.⁶ Hlavní trasu vystěhovalectví z Čech od začátku migrační vlny představovala linka Praha – Drážďany – Hamburk (či Brémy) – New York, ze severoněmeckých přístavů vyplouvali pravidelně parníky i plachetnice mířící za oceán.⁷ Plavba parníky byla rozhodně příjemnější a rychlejší, jelikož trvala přibližně 14 dní, zatímco u plachetnic drastických 8 – 12 týdnů.⁸ Jistotou je, že cesta nebyla pro migrující Čechy levnou záležitostí, navíc si museli sami v podpalubí zajistit místo na spaní, hygienické potřeby

¹ VACULÍK, Jaroslav, *České menšiny v Evropě a ve světě*, Praha 2009, s. 269.

² ŠATAVA, Leoš, *Migrační procesy a české vystěhovalectví 19. století do USA*, Praha 1989, s. 54.

³ STERNSTEIN, Malynne, *Czechs of Chicagoland*, Chicago 2008, s. 15.

⁴ *The California Goldrush*. In: Legend of America [online], [cit. 2018 3-28]. Dostupné z: <https://www.legendsofamerica.com/ca-goldrush/>

⁵ VACULÍK, Jaroslav, *Češi v cizině 1850-1938*, Brno 2007, s. 10.

⁶ VACULÍK, *České menšiny*, s. 269.

⁷ VACULÍK, *Češi v cizině*, s. 15.

⁸ Tamtéž, s. 16.

jako ručníky, přibory na jídlo apod., stravu naopak zase dostávali během cesty zdarma, stejně tak, byla v ceně přeprava majetku cestujících, jako například různé náčiní, či kusy nábytku.⁹

Po svém příjezdu nově příchozí zamířili nejprve na státní úřad pro ochranu imigrantů, kde pracovali i čeští úředníci, kteří jim pomáhali s prvotními záležitostmi v nové zemi a také zde bylo možno například zakoupit jízdenky na americkou železnici anebo zpeněžit vypsané směnky a vyměnit si peníze, všichni také prošli zevrubnou lékařskou prohlídkou. Za účelem pomoci přistěhovalcům vznikali i společnosti jako *Rakouský přistěhovalecký dům* či *Slovanská přistěhovalecká společnost* v New Yorku.¹⁰ V USA platil předkupní zákon z roku 1841, podle kterého každý, kdo dosáhl 21 let a byl občanem Spojených států, či měl o občanství požádáno, mohl od státu po podané žádosti obdržet až 160 akrů půdy, přičemž cena za 1 akr byla 1,25 dolaru. Žádné další výrazné benefity, dávky či jinou pomoc ovšem vláda už imigrantům neposkytovala. K získání občanství bylo třeba zřít se dosavadního občanství, prokázat pět let pobytu v USA a souhlasit se státní ústavou.¹¹

Největší šanci jak se uplatnit, měli mladí a fyzicky zdatní muži, kteří ovládali nějaké řemeslo a mohli si otevřít živnost, anebo vykonávat dělnickou profesi po které byla poptávka neustále, další možností obživy bylo farmaření a zemědělství. Čeští zemědělci se většinou usazovali v Texasu a na americkém Středozápadě, kde většina z nich měla své vlastní farmy, do konce 19. století se už ovšem Češi stěhovali do téměř všech států USA. Co se týče měst, na začátku 50. let, kdy velká česká migrace začala, bylo českou baštou město Saint Louis v Missouri. Od 80. let už u Čechů městské osídlení, na úkor farem a venkova, začalo převládat.¹² Češi se stejně jako ostatní menšiny soustředili hlavně do velkých amerických center jako New York či silně průmyslové Chicago. Nejvíce Čechů odcházelo z regionů Plzeňska, Středních a Jižních Čech, ale i mnoho Moravanů opustilo svou zem, ti se zpravidla usazovali v Texasu.¹³

Abych demonstroval masivní nárůst české populace během této hlavní migrační vlny, roku 1870 se napříč unijními státy hlásilo k českému původu 36 035 obyvatel, o 30 let později v roce 1900, americký census zaznamenal necelých 157 000 Čechů na

⁹ VACULÍK, *České menšiny*, s. 269.

¹⁰ Tamtéž, s. 279.

¹¹ Tamtéž, s. 271.

¹² TINDALL, George Brown, SHI, David E., *America. A Narrative History*, New York 1984, s. 787.

¹³ VACULÍK, *Češi v cizině*, s. 18.

území USA. Za pouhých 10 let, při sčítání lidu v roce 1910 už se ale napočítalo nepoměrně větší číslo, a to 539 392 lidí hlásící se k českému původu.¹⁴ Nejpočetnější zastoupení měli ve státech Illinois, Wisconsinu a Nebrasce, co se týče měst, stále největším centrem Čechů bylo Chicago a následoval New York s Clevelandem. V Chicagu fungovalo mnoho čistě českých institucí, například: české školy, tělocvičny, pivovary, knihkupectví, divadlo, sirotčinec i Český národní hřbitov a neposlední řadě zde vycházeli 4 české deníky. V Chicagu rovněž sídlila Českoamerická národní rada a tisková kancelář.¹⁵

Velmi důležitými články, udržující národní identitu a tradice české menšiny v USA byli krajanské organizace a spolky, ať už zájmové, podpůrné nebo výpomocné, jen v Chicagu jich bylo na 500. Za všechny můžeme jmenovat jeden z hlavních a nejvýznamnějších, který byl na území USA zřízen mezi prvními a rychle se rozšířil do všech českých koutů Spojených států. Tímto spolkem byla *Národní jednota sokolská*, která si kladla za cíl duševní i fyzický rozvoj svých členů. Například v Chicagu byl *Sokol* zřízen v roce 1878 pod vedením Karla Štulíka, který byl za tímto účelem pozván z Čech. Ten se rychle adaptoval na nové prostředí a dokonce se stal redaktorem nejvlivnějších krajanských novin v Chicagu s názvem *Svornost*.¹⁶

V roce 1911 na území USA vycházelo celkem 8 krajanských deníků, kromě zmíněné *Svornosti* to byly: *Američan*, *Newyorské listy*, *Hlas lidu*, *Národ*, *Denní Hlasatel*, *Spravedlnost* a deník s názvem *Svět*. Dále vycházelo i mnoho dalších periodik, která nebyla vydávána denně, například jedny s nejvlivnějších českých novin *Slavie*, které byly vydávány obden.¹⁷

Za první světové války rovněž sehráli svou roli i Čechoameričané, jejichž aktivitu v odboji a boji za vznik samostatného státu oceňoval i T. G. Masaryk. Centrem finanční pomoci prvního odboje se stalo nepřekvapivě město Chicago.¹⁸ *České národní sdružení* a *Slovenská liga* podaly v květnu roku 1917 prezidentu Wilsonovi memorandum o československém odboji, to bylo později v roce 1918 podáno i zahraničnímu výboru amerického Senátu. I díky tomu mohla ve stejném roce vzniknout

¹⁴ VACULÍK, *České menšiny*, s. 277.

¹⁵ STERNSTEIN, s. 14.

¹⁶ Tamtéž, s. 33.

¹⁷ VACULÍK, *České menšiny*, s. 273.

¹⁸ STERNSTEIN, s. 64.

Československá národní rada americká, která plnila funkci hlavní odbojové organizace.¹⁹

Po válce byl zájem o vystěhování do USA stále velmi vysoký, i proto vláda, na kterou naléhali američtí vlastenci, přistoupila v květnu roku 1921 ke schválení zmiňované 3% kvóty pro přistěhovalce. To byl zásadní zlom i pro českou migraci, kterou tento zákon velmi zabrzdil. Možná i dílem tohoto zredukování českých přistěhovalcům začala postupně česká identita a kultura v USA lehce uvadat a více se asimilovala a poangličtila. Počet členů v českých spolcích klesal a byly odkázány ve své činnosti jen sami na sebe, neexistovala žádná systematická podpora odjinud. Takže druhá a třetí generace amerických Čechů už spolu většinou spíše než česky, mluvila anglicky.²⁰

Češi si svá jména začali rovněž poangličťovat, takže například Jana Červenku vystřídal John Cervenka, z Čechů se zkrátka začali stávat Američané v pravém slova smyslu. Na druhou stranu mohla druhá a další generace Čechů díky americkému vzdělání vystoupat na vyšší žebříčky, co se týče zaměstnání, podnikání, či třeba politiky, jako to můžeme vidět např. právě u Antona Čermáka, který se stal ve 30. letech vrcholným americkým politikem. První přistěhovalci, kteří ještě byli „pravými Čechy“ se museli živit převážně rukama, jako dělníci, řemeslníci či zemědělci.²¹

Tento trend uvadání české identity v USA zákonitě s postupujícím časem pokračoval, nicméně jak se můžeme přesvědčit i dnes, nikdy český živel z Ameriky nezmizel. Svědčí o tom názvy ulic, obchodů, restaurací, čtvrtí, městeček, i příjmení samotných Američanů. Dodnes najdeme v Chicagu čtvrť jmenující se *Pilsen*, v Oklahomě městečko *Prague* či *Tabor* v Jižní Dakotě. České dědictví je dodnes připomínáno i množstvím českých festivalů, s ukázkami českých pokrmů a tradic konajících se v různých koutech USA.²²

¹⁹ VACULÍK, *Češi v cizině*, s. 19.

²⁰ VACULÍK, *České menšiny*, s. 281-282.

²¹ VACULÍK, *Češi v cizině*, s. 16.

²² *Czechs in America In: Czechs in America* [online], [cit. 2018 3-30]. Dostupné z: <http://www.czechsinamerica.wz.cz/DPW/3-Diploma%20Work.htm>

3. Antonín Čermák

3.1 Začátky v Americe

Jako konkrétní případ toho, jak může vypadat osud jednoho z českých emigrantů, jsem vybral muže, který se ze syna chudého kladenského havíře vlastní pílí dokázal za oceánem vypracovat až mezi politickou špičku tehdejších Spojených států.

Antonín Čermák, český rodák narozen v Kladně 9. června 1873. Emigroval do USA jako dvouleté dítě z tehdejšího Rakouska-Uherska spolu se svými rodiči Antonínem a Kateřinou. Dle dokumentu v *Knize stále bydlících obyvatel Kladna* k jejich odchodu došlo 25. dubna 1875 a jejich příjezd do Spojených států se tedy uskutečnil zhruba o měsíc později. Jak bylo řečeno, otec byl horník v kladenských dolech a rodinu sužovaly chudé poměry, je tedy jasné, že důvod jejich odchodu bylo jít za lepším živobytím a začít nový život. Čekala je plavba přes oceán a po vylodění v New Yorku ještě dlouhá cesta po železnici. Jejich cílem bylo stejně jako pro tisíce dalších imigrantů město Chicago, rozvíjející se metropole na americkém Středozápadě ve státě Illinois, kde jistě o práci nebyla nouze.²³

Po krátkém pobytu v Chicagu, se Čermákovi znovu přesunuli, a to do městečka Braidwood, asi 100 kilometrů od Chicaga. Tam Čermákův otec pracoval stejně jako doma na Kladně v uhelných dolech, malý Antonín chodil do anglické základní školy *Educated Public School of Braidwood*. Od mala ho jeho otec nutil, aby se naučil i rodný jazyk a tak v budoucnu uměl Čermák česky výborně mluvit i psát.²⁴ Od svých třinácti let se ale zřejmě kvůli tíživé situaci přidal ke svému otci a začal pracovat v dole. Určitě si v Americe rodina Čermákových polepšila, ale pořád patřili mezi chudé, Antonín měl ještě pět mladších sourozenců, takže o peníze musela být nouze. Od mala byl mladý Čermák vůdčím typem, jak fyzickým vzezřením, tak intelektem. Také proto se v roce 1889, když mu bylo šestnáct, stal jakýmsi mluvčím nespokojených horníků, dožadujících se zvýšení mzdy a odvážně požadavky oznámil vedení. Místo vyššího platu mu byl však ukázán důlní výtah se slovy ať vypadne a už se nevrací. Tuto

²³ VEVERKOVÁ, Irena, *Antonín Čermák a česká Amerika*. In: Slánský obzor 122, 2015, s. 108.

²⁴ Tamtéž, s. 108.

zdánlivě nepodstatnou příhodu zmiňují, protože je svým způsobem rozhodující pro budoucí Čermákovu kariéru.²⁵

Po tomto vyhazovu se totiž rozhodl vrátit zpět do Chicaga a postavit se na vlastní nohy. Pravděpodobně mu ale pomohli i jeho příbuzní, kteří se do Chicaga vystěhovali těsně po Čermákových, bydleli tam jeho prarodiče a několik strýců a tet. V „české“ čtvrti *Pilsen* nejprve pracoval jako brzdař u železniční společnosti a posléze získal práci u městské správy, která spočívala v tom, že vodil koně táhnoucí tramvaje do příkrého kopce na *Blue Island Avenue*.²⁶ Pečlivě šetřil každý dolar, až jich měl tolik, že to stačilo na dva koně s vozem. Navíc se mu podařilo uzavřít smlouvu na odvoz dřevěného odpadu ze závodu *Harvester International*. A tak Čermák roku 1892, když mu bylo devatenáct, založil vlastní povoznickou živnost *A. J. Cermak, Teaming Contractor*. V tomto podnikání se mu slušně dařilo a po nějakém čase se jeho firma rozrostla tak, že už vlastnil místo jednoho rovnou 40 povozů a začal najímat vlastní zaměstnance. Jeho společnost zajišťovala vše, co se dalo převážet, ať už třeba nábytek, nebo zmíněné dřevo či uhlí lidem na topení.²⁷

Slušné peníze, které mu tento podnik vynesl, zužitkoval nejen k dalším investicím, ale také na stavbu svého nového vlastního dvoupatrového domu na rohu 25. ulice a Marshall Boulevard. Není sporu, že Antonín Čermák oplýval velkým talentem a obrovskou vůlí, neboť ještě po večerech četl všemožné knihy, dokázal vystudovat obchodní školu a udělal si kurzy v oblasti práva. Roku 1894 na něj čekala další velká životní událost a totiž svatba. Za ženu si jednadvacetiletý Čermák vzal rovněž českou rodačku, o dva roky mladší Marii Hořejšovou, pocházející z Kadešic nedaleko Sušice. Měli spolu v budoucnu celkem 3 dcery, z toho první, Lillian, přišla na svět hned rok po svatbě.²⁸

Jeho žena Marie, hrála v Čermákově životě rozhodně velmi důležitou roli. Nejen že to byla jeho osobní láska, ale také mu vytvářela klidné rodinné zázemí, které mnohdy velmi výbušný Čermák po budoucích vypjatých politických jednáních rozhodně potřeboval.

²⁵ BARNARD, H. K., *Anton the Martyr*, Chicago 1933, s. 17.

²⁶ VEVERKOVÁ, s. 108.

²⁷ Tamtéž, s. 109.

²⁸ BARNARD, s. 23-24.

V této době, kdy v Chicagu a Americe obecně bylo podnikání na vzestupu a ceny nemovitostí létali vzhůru, Čermák zavětril další podnikatelskou příležitost. Začal se zajímat o trh s realitami a nakupoval pozemky, které následně se ziskem prodával. I tento byznys se mu nad očekávání dařil a brzy mu věnoval stejně pozornosti, jako jeho povoznické firmě. To neuniklo realitním společnostem a hned dvě ho angažovali do svého vedení. S obchodním úspěchem úměrně rostlo i jeho bankovní konto a dobrá pověst v Chicagu. I mnoho věkem zkušenějších lidí pohybuujících se nějakým způsobem v této sféře, chodilo k mladíkovi Čermákovi pro radu.²⁹ Ten navzdory všemu úspěchu zůstával nohama na zemi a nepřipouštěl si, že je bůhvíjakou osobností, za kterou už ho mohl leckdo považovat.

3.2 Vstup do veřejného života

Není divu, že kolem mladého a úspěšného podnikatele Čermáka začali kroužit i lidé s politickými úmysly a to jak z řad demokratů tak republikánů. Měl pověst poctivého, schopného dříče, který si dokázal v Chicagu získat uznání napříč několika národnostními skupinami, což bylo v tomto městě politicky přímo klíčové, proto by se oběma táborům jistě velmi hodil. Čermáka ale politika v téhle době ještě nechávala celkem chladným, byť o Chicagu a veřejný život se samozřejmě zajímal.

Jistý zlom v politické angažovanosti přišel, až když ho oslovil jiný Čechoameričan Vladimír Červený, který zrovna kandidoval na post radního za Demokraty. Nesliboval mu hory doly jako jiní co se ho pokoušeli zlanřit, ale na rovinu mu sdělil, že prostě potřebuje pomoc českého přítele a tím zřejmě Čermákovi zaimponoval. Začal tedy být k ruce Červenému a vykonával menší úkoly v rámci veřejné činnosti pro Demokraty, sloužil třeba jako řidič, rozvážel stranické materiály nebo pendloval jako spojka mezi frakcemi Demokratů ve městě. To hlavní ale bylo, že byl neustále na veřejnosti mezi lidmi a byl jim na očích.³⁰

Ivan Brož ve své knize „*Čermák versus Al Capone*“, ve které se nachází mnoho citací a dalších zajímavých informací, cituje samotného Čermáka: „Kroužil jsem mezi různými lidmi a společně jsme organizovali takové menší společenství zaměřené k boji za zlepšení životních podmínek. Byl jsem něco jako tajemník. Poprvé jsem dělal

²⁹ BARNARD, s. 24-25.

³⁰ DRNEC, Gustav a WELCL, J. V., *Kdo je Antonín Čermák*, Praha 1948, s. 6.

politickou práci a ta každopádně učinila mé jméno známým a přivedla ke mně i několik nových zákazníků.“³¹

Tato známost jména mu následně pomohla v roce 1899, kdy byl jmenován do své první veřejné funkce, což byl *bailiff* u smírčího soudu. Jednalo se o jakéhosi soudního doručovatele. Tato funkce mu umožnila být svědkem různých veřejnoprávních sporů a situací do kterých vstupovaly mimo jiných i politické zájmy.³² Značně se tak Čermákovi rozšířily obzory a načerpal mnoho důležitých informací a nabral mnoho zajímavých kontaktů ze soudního prostředí. Získal tedy i mnoho spojenců, obchodních partnerů či přátel, kterým mohl věřit.

Hned o rok později ale byla Čermákovi nabídnuta další veřejná funkce a totiž tzv. *precinct captain*. Šlo o jakéhosi vedoucího z dané politické strany v rámci menšího volebního okrsku. Pod něj může spadat od přibližně 400 lidí, až po 1000 a více, ve městech o velikosti Chicaga. Jeho úkoly byly hlavně tyto. Za prvé, být v kontaktu s občany a přesvědčovat je, že právě jeho strana jim může nabídnout to nejlepší a za druhé, zajišťovat celkovou organizaci a technickou stránku voleb v okrsku (např. registrace voličů, vypsání seznamu kandidátů, distribuce volebních materiálů, organizoval účast na předvolebních schůzích, atd.).³³ Pokud nechtěl Čermák přijít o toto zajímavé místo a zároveň riskovat vliv neúspěchu na jméno jeho firmy, musel vynaložit celkem značné úsilí a mnohdy balancovat i na hraně fair play. Čermák vždy zastával čestné jednání, ale politická konkurence Chicaga si na začátku 20. století servítky moc nebrala a Čermák se musel přizpůsobit.

Precinct captain mimo jiné také ručil za fungování systému sociálních služeb. To znamenalo odpovědnost za dovoz základních sociálních potřeb jako uhlí, potraviny, šatstvo a předávání finanční chudinské podpory rodinám, kterým byla přidělena. Není tedy divu, že tento „kapitán“ se těšil u občanů okrsku značné vážnosti. Čermák podle všeho splňoval všechny charakterové vlastnosti, které byly pro tuto funkci třeba. Byl považován za inteligentního, pracovitého a vytrvalého a měl přirozenou autoritu, uměl rovněž přátelsky vycházet se všemi občany bez ohledu na rasu, majetek, či politickou

³¹ BROŽ, Ivan, *Čermák versus Al Capone*, Praha 1998, s. 16.

³² GOTTFRIED, Alex, *Boss Cermak of Chicago*, Seattle 1962, s. 26.

³³ Tamtéž, s. 34.

příslušnost, což bylo velmi důležité.³⁴ Brzy tak Čermák znovu přesvědčil bossy chicagských Demokratů, že vybrali toho pravého muže.

K nejvyšším představitelům Demokratické strany v Chicagu v té době patřili Roger Sullivan a jeho asistent George Brennan.³⁵ První jmenovaný údajně nebyl zrovna ztělesněním vzorného Demokrata, zajímal se hlavně o své zájmy, než o blaho veřejnosti, ve své knize ho označuje jako „mistra klamu a podvádění“, který neváhá chránit obchodníky s drogami, hazardem a další nelegální živly, samozřejmě za účelem získání jistých výhod pro svou osobu.³⁶ Čermák o těchto praktikách šéfa strany (pokud byly pravdivé) dost možná ani nevěděl, jelikož se za vlády Sullivana pohyboval jen na spodních patrech organizace Demokratů. S druhým jmenovaným, Georgem Brennanem se Čermák setkal v roce 1902 na konferenci „pricinktních kapitánů“. Shodou okolností se už dávno znali, Brennan byl učitelem malého Čermáka, ještě když pobývali v Braidwoodu.³⁷ Navázali přátelský rozhovor, ve kterém mu ambiciózní Čermák přiznal, že by rád kandidoval na poslance ve státě Illinois. O několik měsíců později se (možná díky Brennanovi) na kandidátce Demokratů skutečně objevil. A co víc, byl úspěšně zvolen.³⁸

3.3 Čermák poslancem ve státě Illinois

Po neuvěřitelně těsném výsledku Čermák vyšel z voleb v roce 1902 vítězně. Zvítězil v 9. volebním obvodu Západní čtvrti jménem Lawndale rozdílem pouhého jediného hlasu a to údajně hlavně díky podpoře společenské skupiny říkající si „Žoldáci“. Není nijak překvapující, že se tento klub skládal z jiných úspěšných obchodníků a podnikatelů českého původu. Sám Čermák tuto skutečnost potvrdil se slovy: „Zůstává skutečností, že jsem zvítězil proto, že jsme v naší Demokratické straně zorganizovali předvolební senátorskou konferenci a já jsem získal nominaci díky jedinému hlasu.“³⁹

Vzhledem ke své nové funkci poslance v Illinois, předal svoji povoznickou firmu otcí a dále se věnoval pouze obchodu s nemovitostmi ve firmě *Cermak & Serhant* na 26. ulici.⁴⁰ V této době se také začalo v Chicagu objevovat mnoho různých

³⁴ GOTTFRIED, s. 18-19.

³⁵ BARNARD, s. 29.

³⁶ BROŽ, s. 19-20.

³⁷ BARNARD, s. 29-31.

³⁸ Tamtéž, s. 31.

³⁹ BROŽ, s. 21.

⁴⁰ GOTTFRIED, s. 7-8.

občanských spolků. Jeden z nich založil i Antonín Čermák ve čtvrti, které se příznačně říkalo *Česká Kalifornie*, tento spolek se rychle dostal do popředí a pomohl tisícům českých Američanům se stavbou rodinných domů. Rovněž Čermák znovu a naposledy změnil adresu, přestěhoval se mezi krajany do čtvrti Lawndale, zvané *České Kalifornie*, kde si postavil nový dům č. 2348 na South Millard Avenue.⁴¹

Česká menšina v Čermákovi konečně získala vlastního výrazného reprezentanta na půdě illinoiského parlamentu ve Springfieldu. Stal se jakýmsi jejich „mluvčím“, s občany byl často v kontaktu a dobře věděl, co je trápí. I jako poslanec se Anton Čermák začal projevovat aktivně a ve svých projevech ostatním představoval návrhy nových zákonů. Aktivita nezůstala bez odezvy, poslanci ho začali volit do různých výborů. V prvním volebním období jich bylo „pouze“ pět, když byl zvolen roku 1904 podruhé, už zasedal rovnou v devíti a k tomu se stal lídrem poslaneckého klubu demokratů ve sněmovně.⁴²

Například poslanec a soudce John P. McGoorty zhodnotil Čermáka takto: “Byl platným členem sněmovny. Dobře si počínal jak v plénu, tak ve výborech. Měl zdravý úsudek i cit pro veřejné mínění. Ačkoli měl blízko k lidem, kteří podpláceli, nespolečoval se s těmi, kdo se starali jen o své zájmy. Nikdy jsem neslyšel, že by byl spojován s nějakým nežádoucím zákonem.”⁴³

Již v roce 1906 se ze strany Republikánů ozývaly občasně návrhy, které zaváněly jakousi ranou fází prohibice. V Chicagu se proti těmto návrhům konala demonstrace čítající několik desítek tisíc lidí a Čermák na ní samozřejmě nechyběl, byl odjakživa odpůrcem prohibice.⁴⁴ Sám se dovítí, že by jakýkoliv zákaz svobodného prodeje piva, lihovin a jiných alkoholických nápojů mohl být velmi kontraproduktivní, protože by se rozmohla pokoutní ilegální výroba a prodej alkoholu na černém trhu, což by vedlo ke zvýšení kriminality a nikoliv naopak, jak se jeho političtí oponenti domnívali. Za účelem zastavit prohibici vznikl i spolek s názvem *United Societies for Local Self-Government* (Spojené společnosti pro místní samosprávu), jehož byl Čermák zakládajícím členem a od roku 1907 i jeho předsedou. Toto sdružení se skládalo z Němců, Čechů, Poláků, Italů, Francouzů, Belgičanů a dalších minorit v žijících v Illinois. Na tomto příkladu je vidět, že Čermák byl poměrně dobře schopen

⁴¹ DRNEC, s. 5.

⁴² BARNARD, s. 31.

⁴³ BROŽ, s. 24.

⁴⁴ BARNARD, s. 31-32.

sjednocovat různé národnostní skupiny, což byla v Chicagu i v celém Illinois v politice velmi důležitá schopnost.⁴⁵

Čermák dosahoval v roce 1907 i dalších úspěchů na poli byznysu. V Lawndale se stal ředitelem peněžního ústavu *Lawndale Building and Loan Association*, který se zabýval obchody s nemovitostmi v této čtvrti a druhé ředitelské křeslo mu připadlo i v *Lawndale National Bank*, kde už předtím zasedal ve správní radě. Aby toho nebylo málo, byl zvolen i do čela sdružení „českých“ podnikatelů z 26. ulice nazývajících se *Twenty-Six Street Business Men's Association*. Co se týče peněz, byl Čermák s rodinou už v této době velmi dobře zajištěn a na politice finančně nezávislý.⁴⁶

Ačkoliv se zdá, že Čermákovi vše téměř samo padalo do klína, nebylo to úplně tak. Spoustu věcí si musel tvrdě vydřít, často čelil problémům, pomluvám a politickým útokům. Byl zapleten i do kauzy údajného „nakoupení“ hlasů od Demokratů Williamem Lorimerem v roce 1909, což byl republikánský kandidát toužící po křesle senátora Kongresu ve Washingtonu.⁴⁷ Byť měli Demokráté ve hře i svého kandidáta, odevzdali rovnou 53 hlasů Lorimerovi, který s celkovým počtem 108 hlasů díky tomu vyhrál. Hlas mu odevzdal i Čermák a navíc byl i jeho přítelem, je tedy jasné, že to vypadalo krajně podezřele a Čermák byl společně s dalšími Demokraty na dlouho touto kauzou očerněn. Podle amerického historika Alexe Gottfrieda je dost možné, že Čermák za svůj hlas peníze skutečně dostal, nicméně mu nikdo nikdy nic skutečně nedokázal.⁴⁸

3.4 Radním v Chicagu

V roce 1909, kdy bylo Antonínu Čermákovi 36 let, se udál další dílčí milník v jeho politické kariéře. Byť pozice poslance v Illinois byla politicky výš a mohl působit na celostátní úrovni, pro Čermáka víc znamenalo rozhodování o jeho milovaném domovském městě. Proto se rozhodl kandidovat na pozici radního do chicagské radnice. O zvolení usiloval ve 12. volebním okrese, kde tradičně vítězili Republikáni, takže ho opět nečekal nijak snadný úkol. Čermákovi ale hrála do karet jedna věc a totiž, že tato oblast byla silnou českou základnou. Ve 12. chicagském okrese žilo roku 1909 celkem 66 000 obyvatel, z toho 30 400 bylo Čechů, což bylo nejvíce ze všech okresů

⁴⁵ ALLSWANG, s. 105, 119.

⁴⁶ BROŽ, s. 23.

⁴⁷ The Daily Star, 25. 6. 1911. Dostupné z:

https://news.google.com/newspapers?nid=1297&dat=19110725&id=c_NNAAAIAIBAJ&sjid=oIoDAAAIAIBAJ&pg=6396,4005804&hl=cs

⁴⁸ GOTTFRIED, Alex, *Boss Cermak of Chicago*, Seattle 1962, s. 149.

v Chicagu.⁴⁹ Čermák k úspěšnému zvolení potřeboval získat nadpoloviční většinu, pokud vezmeme v potaz, že pro drtivou většinu Čechů byl jasnou volbou, měl už (s trochou nadsázky) téměř polovinu hlasů v kapse, takže jeho výchozí pozice byla více než nadějná. Nezanedbatelnou roli v Čermákově volbě určitě sehrál i český tisk. V Chicagu vycházely hned čtyři česky psané deníky – *Svornost*, *Denní Hlasatel*, *Národ* a *Spravedlnost*.⁵⁰ Čermák v bývalé baště Republikánů, kterou dosud dvanáctý okres byl, zvítězil většinou 3500 hlasů, což byl velký úspěch.⁵¹

Od roku 1910 tedy začal Anton Čermák zasedat na městské radnici a mohl načerpat zase nové zkušenosti, co se týče vedení kolosu jménem Chicago. Paradoxně měl jako člen městské rady větší vliv, než když působil na státní úrovni ve Springfieldu jako poslanec, mohl totiž přímo ovlivňovat chod města. Čermák, jak bylo u něj zvykem, byl ve své funkci velmi aktivní, například měl velké slovo při jmenování soudců pro obvodní soudy i nejvyšší městský soud, měl podíl na výběru správců vysokých škol včetně *University of Illinois* a také pomohl získat 100 000 dolarovou investici na výstavbu nového gymnázia Cartera Harrisona (zavražděný bývalý starosta Chicaga) na rohu Marshall Boulevard a 24. ulice.⁵² Čermák mohl zužitkovat mnoho zkušeností z parlamentních výborů i přímo v městské radě

Čermák se na veřejnosti snažil působit jako nadstranický politik a často se přátelil i s politiky konkurenčních Republikánů, což mu na jeho politický profil přidávalo plusové body. V rámci Demokratické strany chytře diplomaticky balancoval mezi dvěma vnitřními skupinami, první vedl tandem Sullivan s Brannanem a orientovali se spíše na stát Illinois jako celek, druhá skupina vedená Carterem Harrisonem Jr. (syn zavražděného starosty Harrisona) se soustředila na zájmy Chicaga. Čermák svým zájmem o správu města patřil ke druhé skupině, i tak ale pomohl prosadit na významný post u městského soudu Johna Červenku, který vyhovoval Sullivanově táboru. Na oplátku pak zase podpořil Harrisona při volbě na starostu roku 1912, která pro něj dopadla úspěšně.⁵³ Lidově řečeno to Čermák hrál chytře na obě strany a sbíral body, někdo ho díky tomu mohl mít vychytralého vypočítavce, někdo zase naopak za geniálního taktika nebo diplomata.

⁴⁹ STERNSTEIN, s. 72

⁵⁰ Tamtéž, s. 65.

⁵¹ DRNEC, s. 6.

⁵² GOTTFRIED, s. 165

⁵³ Tamtéž, s. 184,186.

Vysoký politický kredit a popularita na veřejnosti Čermákovi vynesly v roce 1912 nominaci na další prestižní post s názvem *Bailiff of the Municipal Court of Chicago*, neboli vrchní vykonavatel městského soudu v Chicagu.⁵⁴

3.5 Čermák, Thompson a prohibice

Roku 1915, kdy se znovu konaly volby na nového starostu Chicaga, Čermák udělal jednu ze svých největších dosavadních chyb, která se v budoucnu vymstila, dá se říci celému Chicagu. Čermákův stranický kolega Carter Harrison Jr. usiloval o znovuzvolení starostou a očekával aktivní podporu od Čermáka, které se ovšem nedočkal. Mohl za to možná zmatek a nejednota uvnitř Demokratické strany při nominaci a handrkování dvou kandidátů Harrisona se Sweitzerem, že se Čermák rozhodl za svého kolegu nepostavit a nechat přijít někoho nového, za Demokraty byl tedy nominován Sweitzer.⁵⁵

Z tábora Republikánů vzešel nový kandidát William Hale Thompson, řečený „Big Bill“. V kampani se projevil jako demagog, co hlásal nerealistické sliby, útočil na jednotlivé etnické skupiny a podněcoval mezi nimi nevraživost, navíc byl spojován s podsvětím, které ho ve volbě i podporovalo. Jmenovitě vůdci tehdejší chicagské mafie Jim Colosimo a Johnny Torrio, pod kterými v té době působil i mladý Al Capone, ho považovali za své želízko v ohni.⁵⁶ Tohle všechno vyústilo v překvapivé Thompsonovo vítězství nad favorizovaným Sweitzerem o 147 000 hlasů. Big Billovi ve zvolení kromě vůdců podsvětí pomohly hlavně hlasy od černošského obyvatelstva, kterému nasliboval zlepšení jejich sociálních podmínek, o což toto etnikum velmi usilovalo a hlasy Irů, které si získal slovními útoky na anglického krále Jiřího V., který v té době potlačoval na Britských ostrovech pokusy o vyhlášení nezávislého Irska.⁵⁷ Tato jednoduchá taktika planých slibů a demagogie zafungovala perfektně a tak byl 26. dubna 1915 uveden do úřadu.⁵⁸ Při svém pokryteckém projevu, ještě neopomněl vyhlásit válku gangsterům a slíbit naprosté očištění města od kriminality,⁵⁹ což bylo vzhledem k jeho spolčení s hlavními pohlaváry mafie těžkou ironií. Je s podivem, že toto nebezpečí v podobě

⁵⁴ GOSNELL, Harold Foote, *Machine Politics. Chicago Model*, Chicago 1937, s. 146.

⁵⁵ ALLSWANG, John, *A House for All Peoples. Ethnic politics in Chicago 1890-1936*, Lexington 1971, s. 124, 134.

⁵⁶ BROŽ, s. 173-174.

⁵⁷ Tamtéž, s. 36.

⁵⁸ ALLSWANG, s. 34.

⁵⁹ Tamtéž, s. 34, 134.

Thompsona Čermák nedokázal odhalit a svou nadstranickou politikou a neochotou podpořit Harrisona pomohl k vítězství právě Thompsonovi.

Jak Nešťastná volba Thomspson byl, se Čermák i celé Chicago dozvědělo záhy, když nový starosta obnovil zákon Illinois o uzavření hospod, restaurací a vináren v neděli. Popudilo to nejen veřejnost, ale hlavně Čermáka a celou *United Societes*, které předsedal a která byla striktně proti prohibičním zákonům, tedy byli tzv. „mokří“. Thompson dokonce před svým zvolením podepsal jejich petici proti zákazu prodeje lihovin, ale hájil se tím, že to byl jen jeho osobní názor a teď musí hájit zákony státu.⁶⁰

Čermák s *United Societes* na to konto uspořádal 7. listopadu 1915 protestní pochod Chicagem. Thompson se tuto demonstraci samozřejmě pokoušel zmařit a navíc se snažil donutit Čermáka, aby odstoupil z funkce vrchního vykonavatele soudu. Nepovedlo se mu ani jedno a demonstrace se konala, Thompson se na tribuně ani neukázal, což Čermák bral jako urážku ze strany radnice, protože pochodů příznivců prohibice, tedy „suchých“, se Thompson účastnil. Thompson ještě více vystupňoval tlak na odchod Čermáka od soudu a rozdával ve svých prohlášeních urážky směrem k *United Societes* a jeho členům, kteří se nenarodili v Americe. Navíc označil činitele z radnice, kteří pochodu přihlíželi za „na radnici nevítané“, na to Čermák reagoval obviněním z trestného činu a chtěl, aby Thompsona vyšetřila městská rada.⁶¹

Čermák také roku 1922 zorganizoval referendum za pozměňovací návrh XVIII. dodatku, aby bylo umožněno vyrábět, prodávat a dovážet pivo a lehká vína pro domácí potřebu. *Liga proti výčepům*, se snažila tento pokus zmařit, ale za Čermáka už se stačilo postavit mnoho spolků z řad českých, polských, německých či irských menšin. Před uskutečněním samotného hlasování se v *Pilsen parku* uskutečnila česká masová anti-prohibiční akce a v hlasování se pak vyslovilo 81% z celkového počtu hlasujících proti prohibici.⁶² Mezi Čermákem a Thompsonem vypukla doslova válka, ve které žádná ze stran nehodlala ustoupit a která trvala až do Čermákova vítězství nad svým rivalem ve volbách o křeslo starosty roku 1931.

Opačné názory tito dva měli i na vstup Spojených států do první světové války 6. dubna 1917. Zatímco Čermák souhlasil s prezidentem Woodrowem Wilsonem a byl

⁶⁰ MCGIRR, Lisa, *The War on Alcohol. Prohibition and the Rise of the American State*, New York 2015, s. 51, 53.

⁶¹ BROŽ, s. 38-39.

⁶² MCGIRR, s. 64-65.

pro, protože věděl, že je to nevyhnutelný a logický krok, Thompson zastával za každou cenu neutralitu a proti vstupu do války protestoval. Tím si sice získal některé části veřejnosti, hlavně z německé a irské menšiny, ale zbytek USA svou proněmeckou politikou popudil.⁶³

Čermák ve válce viděl ještě jednu šanci a to možnost jeho rodné země konečně se po válce osamostatnit a vyhlásit svobodné Československo. Už v roce 1915 se v Clevelandu účastnil sjezdu Českého národního sdružení v USA, kde se prvně česká a slovenská menšina veřejně postavila za zahraniční odboj a v tzv. clevelandské dohodě se zavázali ke společnému boji amerických Čechů a Slováků za vyhlášení svobodného státu, ta pak byla v roce 1918 nahrazena tzv. pittsburskou dohodou, kterou navrhl budoucí prezident T. G. Masaryk.⁶⁴ Ten do Chicaga osobně přicestoval 5. května 1918 a velmi uznával aktivitu svých amerických krajanů v procesu boje za uznání Československa. Čermák sám předsedal dvěma krajanským organizacím zajišťujícím finanční a materiální pomoc zahraničnímu odboji.⁶⁵

V tomto období zažil Anton Čermák i několik negativních věcí týkající se jeho osoby, napřed byl obviněn soudcem Gemmillem z korupce, uplácení a špatného výkonu funkce hlavního soudního vykonavatele, byl sice po více než roce úplně očištěn, ale jistě si tento proces vyžádal dost sil. Druhou věcí byla prohra ve volbách na významnou funkci šerifa okresu Cook v roce 1918, Čermáka těsně porazil o 3800 hlasů muž jménem Charles Peters.⁶⁶ Demokratická strana obecně nezažívala dobré období, i v prvních prezidentských volbách po válce v roce 1920 s velkým rozdílem zvítězil nad Demokratem Jamesem Coxem Republikán Warren Harding.⁶⁷

Když 1. července 1919 vstoupil v platnost Volsteadův XVIII. dodatek k ústavě, jinými slovy zákon o prohibici, se kterým Čermák striktně nesouhlasil, vzpomínal na toto nešťastné období takto: „Byl jsem tehdy předsedou výboru pro vydávání licencí hostincům. Měli jsme tenkrát více než 7000 hostinců, které platily ročně asi 10 milionů dolarů do naší pokladny. Když přišla prohibice, uzavřeli jsme hostince a těch 10 milionů daní jsme ztratily, ale druhého dne bylo u nás otevřeno více než dvakrát tolik, asi 15 000 tajných výčepů.“ Dále na toto téma pokračoval: „Slibovalo se nám, že bude

⁶³ BROŽ, s. 46-48.

⁶⁴ VACULÍK, s. 273.

⁶⁵ STERNSTEIN, s. 64-65.

⁶⁶ BROŽ, s. 51-53.

⁶⁷ TINDAL, s. 993.

zmenšena zločinnost, ale od té doby byly u nás početní stavy policie zdvojnásobeny. Měli jsme věznicí pro 300 vězňů, ale pak jsme byli nuceni to zvýšit na 700 a dnes musíme mít 1 400 míst a ještě to vypadá tak, že když chceme někoho poslat do vězení, musíme počkat, až nám tam udělají místo a někoho pustí.“⁶⁸ Tímto Čermákovým komentářem, který pronesl na své návštěvě v Plzni v roce 1932 a byl otištěn v místních novinách, se dá ve zkratce shrnout, co prohibice v Chicagu, potažmo v USA, způsobila.

Čermák mimochodem v roce 1932 nebyl v Československu poprvé, navštívil ho už roku 1921, kdy pobýval nějaký čas v lázních v Karlových Varech, poté navštívil svůj rodný dům v Kladně a poté samozřejmě i Prahu. V roce 1924 se rád vrátil podruhé na pozvání československé vlády, setkal se s mnoha činiteli a předával cenné zkušenosti ze Spojených států i z řízení velkoměsta jako je Chicago.⁶⁹

3.6 Předsedou rady v Cook County

Další vzestup Čermákovi politické kariéry nastal v roce 1922, kdy kandidoval na funkci předsedy rady okresu Cook. Tento okres byl největším správním regionem v Chicagu a také vůbec největší a nejlidnatější v celých Spojených státech, jen v tomto okrese žily přibližně 4 miliony obyvatel. Okresní rada spravovala nemocnice, různé sociální ústavy, lesní rezervace, vězení, silnice atd., čili tato funkce byla velmi důležitá a prestižní.⁷⁰

Ve volbách proti němu stál Republikán Charles S. Peterson, který žádnou veřejnou funkci nikdy nezastával. Čermákovi pomohl i tisk, který se o něm většinou pochvalně vyjadřoval jako o zkušeném a čestném politikovi, jako například *Chicago tribune*, kde mimo jiné psali že: „za Čermákem stojí veškerý potenciál Demokratické strany, velký vliv „mokrých“ a hlasy všech Čechů.“⁷¹ Kromě jisté podpory české menšiny si ale dokázal získat i hlasy Irů a hlavně Poláků z Cooku, díky dobrým vztahům s M. S. Szymczakem, který vedl *The Polish Fellowship League of Illinois*.⁷² Čermák ve volbách zvítězil většinou 20 000 hlasů, což byl úspěch nejen pro něj ale i pro celou Demokratickou stranu, jelikož se podařilo narušit zástupy republikánů ve

⁶⁸ BROŽ, s. 59-60.

⁶⁹ Tamtéž, s. 67-68.

⁷⁰ BARNARD, s. 35-36.

⁷¹ BROŽ, s. 76-77.

⁷² GOTTFREID, s. 221.

vedení Cooku, ti ale i po Čermákově zvolení byli proti Demokratům ve velké početní výhodě.⁷³

Podle jeho inaugurační řeči si byl dobře vědom, co se od něj a celé rady očekává: „Měli bychom pochopit, že se lidé zajímají čistě o výsledky, kterých dosáhneme v jejich prospěch, nikoliv o naše stranické, politické nebo osobní závazky,“ pronesl Čermák.⁷⁴ Naplánoval si mnoho úkolů, z nichž většina se týkala zlepšení veřejného života a infrastruktury v okrese, a dále potřeboval také napravit nepříliš dobrou finanční situaci, tu chtěl mít neustále pod kontrolou a nařídil hned po svém nástupu přísné šetření. Na druhou stranu měl v plánu ulevit daňovým poplatníkům a nařídil snížení daní o celých 10%, což ve výsledku nebyla vůbec malá suma, o kterou se naopak vedení Cooku ochudilo.⁷⁵

Čermákovi projekty, které měl v plánu jako předseda rady realizovat, byly velmi ambiciózní a někdy až nereálné, ale nutno přiznat, že se mu jich většina podařila úspěšně dokončit. Ty hlavní se týkaly především zlepšení sociální a zdravotnické péče v okrese, což znamenalo budování nových, k tomu určených, staveb.

Výčet těchto projektů není nijak malý. Za Čermáka byla postavena například nová okresní nemocnice, ústav pro staré lidi a lidi bez domova v Oak Forest, zřídil novou budovu věznice a okresního soudu, zajistil vyšší finanční pomoc chudým občanům, obzvláště matkám s dětmi. Dále zavedl praktický systém, že sirotci mohli být přijati (místo do sirotčinců) do rodin, které byly ochotny je přijmout, za to těmto rodinám rovněž okres posílal finanční příspěvky. Rozpočet okresní nemocnice byl zvýšen z 500 tisíc na rovný 1 milion dolarů a ještě v ní byla založena zubní klinika, kde děti z chudých rodin byly ošetřovány bezplatně. I zmíněný ústav v Oak Forest si vybudoval skvělou pověst, kde bylo o jeho obyvatele dobře postaráno, jeho ředitelem byl na popud Čermáka jmenován další krajan František Vaněček a rovněž velká část personálu byla česká, obdobné to bylo i v okresní nemocnici, kde také působilo mnoho lékařů a sester českého původu.⁷⁶ Kromě sociálního a zdravotnického zázemí bylo zbudováno ještě 1 600 kilometrů nových betonových silnic a desítky nových mostů,⁷⁷ rovněž byla rozšířena chráněná lesní rezervace o 7 000 akrů na celkovou hodnotu

⁷³ BROŽ, s. 73.

⁷⁴ Tamtéž, s. 80.

⁷⁵ BARNARD, s. 35-36.

⁷⁶ BROŽ, s. 82-83.

⁷⁷ DRNEC, s. 8.

32 000 akrů a v její blízkosti byla vybudována nová sportoviště, bazény, parky a další rekreační plochy, které v této oblasti do té doby chyběly.⁷⁸

Čermák se zkrátka držel modelu sociální politiky a dobře organizované práce s financemi. Toto úspěšné předsednictví v Cook County mu opět velmi pomohlo v kariéře a zvýšilo jeho politickou prestiž, potažmo i prestiž celé Demokratické strany. Čermák se opět ukazoval jako nadstraníček, zřizoval si pomocné poradní výbory jako například *citizen's committee* (občanský výbor), do kterých často jmenoval i Republikány.⁷⁹

Čermákovi mohla v těchto letech nejvíce dělat starosti jen čtvrť Cicero, která byla z drtivé většiny česká a kterou si za svůj nový štáb vybrali v roce 1923 vůdcové podsvětí Johnny Torrio s Alem Caponem a začali zde organizovat své zločinecké aktivity jako otevírání nevěstinců a tajných výčepů, se kterými se okresní rada snažila víceméně neúspěšně bojovat a rozpínání vlivu Caponeho organizace nezabránila.⁸⁰ Tím spíš, že na radnici od roku 1915 až do roku 1923 (jen se čtyřletou přestávkou kdy ho vystřídal v letech 1923 až 1927 demokrat William Dever),⁸¹ seděl republikán Thompson, který byl na podsvětí přímo napojen a Capone jeho i další republikány podporoval a na oplátku nechal starosta tyto gangy na pokoji, to umožnilo Torriovi a Caponemu zajistit rozmach jejich ilegální organizace. Sám Čermák měl v tomto ohledu omezené pravomoci a z Cicera se ve dvacátých letech za Ala Caponeho stalo takové doupe gangsterství, že to z Chicaga učinilo centrum zločinu celých USA.⁸² Posílení počtu policistů a razie na nelegální podniky nikam nevedly. Jedinou efektivní léčbou jak zastavit narůstající zločinnost a nelegální obchod s alkoholem, kterou zastával i Anton Čermák, se jevílo zrušení nebo alespoň omezení prohibice. Oficiální zrušení XVIII. dodatku k ústavě ale, bohužel pro Chicago, nastalo až 5. prosince 1933,⁸³ takže se ho Čermák ani nedožil. Nicméně pokud odhlédneme od zakořenění kriminality, které Čermák nemohl ovlivnit, za svého působení v čele rady okresu Cook dosáhl výborných výsledků. Výrazně zlepšil sociální oblast a dostupnost zdravotní péče v okrese, vznikly parky a mnoho rekreačních ploch a také napravil a stabilizoval finanční situaci, nicméně se v roce 1926, i vlivem zdravotních problémů, rozhodl neusilovat o znovuzvolení a

⁷⁸ BROŽ, s. 83-85.

⁷⁹ Tamtéž, s. 84.

⁸⁰ BERGREEN, Laurence, Capone. The Man and the Era, New York 1994 s. 98-101.

⁸¹ ALLSWANG, s.

⁸² BERGREEN, s. 577.

⁸³ TINDAL, s. 799.

odjel na léčebný pobyt na Floridu, kde si ale po zlepšení svého zdravotního stavu svoje rozhodnutí rozmyslel a byl úspěšně zvolen v roce 1926 znovu.⁸⁴

V roce 1928 se ještě Čermák z popudu Demokratické strany měl ucházet o místo guvernéra Illinois a potom i o post senátora v americkém Kongresu, ale z obou kandidatur sešlo. V případě senátora, dokonce zahájil kampaň, která mohla skončit úspěšně, ale nakonec kvůli stranické nerozhodnosti a roztržiténosti mezi Demokraty, byl Čermák bossem Brennanem stažen a nahrazen jiným kandidátem. Naopak v roce 1930 byl již potřetí úspěšně zvolen do čela rady Cook County.⁸⁵

3.7 Volební kampaň

Když se v roce 1930 rozhodovalo o tom, kdo z Demokratické strany půjde do boje o křeslo starosty Chicaga, byl Čermák, jakožto populární osobnost, která byla třikrát za sebou zvolena do čela největšího správního regionu v USA, velkým favoritem. Musel se ale napřed vypořádat se soupeři uvnitř vlastní strany, kde proti němu stáli hlavně irští kandidáti Michael Igoe a John Clark, nicméně po mnoha jednáních a konferencích byl doporučen řídicím výborem Demokratické strany jako kandidát na starostu Čermák, v primárákách pak své postavení potvrdil se ziskem 234 258 hlasů.⁸⁶

Proti němu nestál nikdo jiný než jeho velký rival William Hale „Big Bill“ Thompspon, zkorumpovaný starosta s konexemi na podsvětí opět obhájil vítězství v primárákách a stal se kandidátem Republikánské strany.⁸⁷ Do kampaně vlétl opět ve svém obvyklém stylu plném nesplnitelných slibů, výmyslů nebo demagogie, navíc se neváhal ani lacině navázat do Čermákova českého původu a zesměšňovat jeho jméno. Thompson hlásal: „Neustoupím před tím „bohunkem“⁸⁸ Chairmockem, nebo jak se to vlastně jmenuje. Dokážete si představit starostu s takovým jménem na Světové výstavě?“, nebo posměšně vykřikoval „Tony, Tony, where’s your pushcart at?“ neboli v překladu „Tony, kde máš vozejk?“, čímž narážel na Čermákův prostý povoznický a potažmo hornický původ. Pro Čermáka se tato přezdívka vžila a občas byl nazýván

⁸⁴ BROŽ, s. 110.

⁸⁵ ALLSWANG, s. 48.

⁸⁶ GOSNELL, s. 118, 120.

⁸⁷ ALLSWANG, s. 128, 141.

⁸⁸ Slovo „bohunk“ bylo hanlivé označení pro migranta ze střední Evropy.

„Pushcart Tony“. Čermák vtipně odpověděl, že sice nepřišel na lodi Mayflower,⁸⁹ ale že dorazil nejdříve, jak to šlo.⁹⁰

Thompson byl symbolem konzervativní politiky, dále hodlal udržovat prohibici, přehlížet organizovaný zločin a nepodnikat moc změn, Čermák byl jeho pravý opak. Chtěl ze všech sil zrušit nebo omezit prohibici, zamést se zločinností v Chicagu a stabilizovat hospodářskou situaci způsobenou krizí, nebylo tajemstvím, že Chicago bylo obrovsky zadlužené. Za Thompsonem pořád stálo dost vlivných lidí, jako třeba guvernér Len Small nebo milionář Samuel Insull, ale také ho mnoho lidí i z řad republikánů opustilo, naopak byl tajně dále podporován Al Caponem,⁹¹ protože jeho nečinnost jeho organizaci naprosto vyhovovala a Čermák na radnici by se gangsterům opravdu velmi nehodil. Z řad obyvatelstva si opět získal na svou stranu černošské menšiny, které naopak Čermák, dá se říci, přehlížel a sbíral body u jiných etnických skupin.⁹²

Čermák měl na rozdíl od Thompsona výhodu v tom, že za ním stála jednotně celá Demokratická strana, dokonce na svou stranu dokázal dostat i některé své dřívější odpůrce včetně Irů Michaela Igoa a Johna Clarka. Další důležitý faktor byl, že ho podporovaly vlivné podnikatelské sféry, které měly velký zájem na očištění města od Caponeho vlivu a jeho nelegálního byznysu, jako jeden příklad můžeme uvést prezidenta Obchodního sdružení Roberta Ishama Randolpha.⁹³

Z obyčejného voličstva si Čermák získal sympatie u mnoha chicagských menšin, samozřejmostí byla téměř bezvýhradná podpora Čechů, následovali Poláci a další minority slovanského původu, ale i mnoho Irů a Němců volilo Čermáka, naopak u koho příliš nebodoval, byla skandinávská etnika a zmínění Afroameričané. Na své straně měl mimo jiné i židy různých národností díky dobrým vztahům s vůdci židovských organizací, jako například Moem Rosenbergem.⁹⁴ Překvapivě získal i ženské spolky, které sice byly pro prohibici, ale Čermák je dokázal přesvědčit svou rozumnou sociální

⁸⁹ Mayflower je loď, na které připluli do Ameriky v roce 1620 osadníci (tzv. Otcové poutníci)

⁹⁰ 'Big Bill' Thompson: Chicago's unfiltered mayor. In: Chicago Tribune [online], [cit. 2018 4-03]. Dostupné z: <http://www.chicagotribune.com/news/opinion/commentary/ct-big-bill-thompson-trump-flashback-perspec-0207-jm-20160205-story.html>

⁹¹ Anton Cermak, In: Spartacus Educational [online], [cit. 2018 4-08]. Dostupné z: <http://spartacus-educational.com/USAcermak.htm>

⁹² ALLSWANG, s. 50-52.

⁹³ GOSNELL, s. 165.

⁹⁴ ALLSWANG, S. 51.

politikou v Cooku, kde například navyšoval příspěvky matkám.⁹⁵ Stručně řečeno za ním většinou stáli všichni, kteří nechtěli prohibici nebo Caponeho v Chicagu, případně obojí. Čermák si v kampani nemusel na rozdíl od Thompsona nic vymýšlet, stály za ním reálné důkazy jeho práce v Cooku.

Velkou roli, jako v každých velkých volbách, hrál tradičně tisk. Za Thompsonem stály všechna velkonákladová média „suchých“ jako třeba *Daily News*, *Herald and Examiner* nebo *American*. O Čermákovi zase poměrně kladně psaly nejvlivnější noviny *Chicago Tribune*, které navíc ostře kritizovali Thompsona.⁹⁶

7. dubna 1931 konečně nastal volební den a Anton Čermák drtivě zvítězil. Získal celkem 671 189 hlasů, což bylo o 194 267 hlasů více, než měl Thompson. Zvítězil ve 45 z 50 okrsků, což bylo to vůbec největší vítězství ze všech dosavadních voleb starosty v Chicagu, Čermák se zároveň stal vůbec prvním starostou nenarozeným v Americe v dějinách Chicaga.⁹⁷

Zpráva o zvolení Čermáka se rozlétna do celých spojených států i do rodného Československa. Redakce krajských novin *Svornost* poslala do Prahy následující zprávu: „Anton J. Čermák, rozený v Kladně, vychováním Američan, ale věrný svému českému původu, člen Sokola a jiných českoamerických organizací, zvolen byl dnes ohromnou většinou na starostu města Chicaga. Československá Amerika, která k jeho zvolení přispěla svými silami, je nadšena výsledkem volby. Oznamte tuto zprávu časopisům, Národní radě, městské správě, sněmovně a vládě.“⁹⁸

3.8 Starostou Chicaga

Inaugurace starosty Čermáka se konala 27. dubna 1931.⁹⁹ Když Čermák převzal vládu po Thompsonovi, nejspíš se nestačil divit, městská pokladna byla prázdná a částka nezaplacených daní za poslední léta dosahovala šílených 670 milionů dolaru.¹⁰⁰ Radnice neměla peníze ani na mzdy pro zaměstnance městských služeb, jako jsou policisté, hasiči a učitelé, bylo tedy jasné, že Čermák musí nasadit tvrdé opatření a šetřit. Začalo to propouštěním zbytečných nebo neefektivních úředníků a celkem se napočítalo 2200 lidí, kteří radnici museli opustit. Podobnou věc Čermák udělal i u policejního sboru, kdy

⁹⁵ BROŽ, s. 178.

⁹⁶ Tamtéž, s. 177.

⁹⁷ DONNA, Modesto Joseph, *The Braidwood Story*, Braidwood 1957, s. 95.

⁹⁸ BROŽ, s. 188.

⁹⁹ GOTTFRIED, s. 310.

¹⁰⁰ BROŽ, s. 193.

zjistil, že asi 200 policistů je naprosto neefektivních a dělají jen kancelářskou práci, zatímco z okolí slýchal stížnosti, že je ve městě málo policistů. Čermák nařídil policisty poslat do ulic a papírování nechat sekretářkám a komu se to nelíbilo, mohl jít.¹⁰¹

Dále Čermák musel sestavit novou městskou radu, důležité posty obsadil schopnými lidmi a odborníky, které znal a se kterými měl často zkušenosti už z vedení Cook County. Můžeme jmenovat pár příkladů: Francis Busch byl jeho poradcem, Polák Szymczak dostal na starost městské finance, Herman Bundesen zdravotnictví, J. E. Ericsson výstavbu, Benjamin Lindheimer výbor pro rozvoj a ještě třeba Čermákův přítel John Červenka, který dohlížel na zásobování. Podle jmen můžeme vidět, že byly zastoupeny téměř všechny menšiny v Chicagu. Češi, Němci, Irové, Polák, Židé a další, Čermák nedělal rozdíly, hlavní pro něj byly schopnosti. Dokonce v jeho sboru byla i žena, což nebylo v té době tak obvyklé, Elizabeth Conkeyová byla komisařkou sociálních věcí.¹⁰²

Čermák ze všeho nejvíc potřeboval sehnat peníze, radnice byla díky Velké krizi a vládě Thomspsona velmi zadlužená a pokladna prázdná. Situaci řešil svérázně, začal cestovat a navštěvovat vlivné lidi a bankéře, kteří by mu mohli pomoci peníze získat.¹⁰³ Cesty do Springfieldu za guvernérem Emmersenem ani do Washingtonu za kongresmany mu moc užitku nepřinesly, až cesta do New Yorku měla nějaký efekt.¹⁰⁴ Setkal se tam s vedením Demokratické strany, Franklinem Rooseveltem, Alem Smithem a Jamesem Farleyem, se kterým si Čermák začal dobře rozumět. Farley projevil zájem Čermákovi pomoci, ale zároveň od něj potřeboval jednu věc. Chtěl, aby se Čermák postavil za Franklina Roosevelta a podpořil ho v kandidatuře v nadcházejících prezidentských volbách a aby Chicago hostilo celonárodní sjezd Demokratické strany, kde se bude volit kandidát pro Bílý dům. Čermák ale zatím stále považoval za nejlepšího kandidáta Ala Smitha, jelikož si byl jistý, že ten to myslí se zrušením prohibice opravdu vážně, Roosevelt byl sice také „mokrý“, ale podle Čermáka ne dostatečně. Tento loajální postoj k Smithovi Čermák nepřestal zastávat ani na zmíněném sjezdu Demokratické strany v Chicagu roku 1932, a ačkoliv byl nakonec zvolen Roosevelt, od Čermáka hlasy nedostal.¹⁰⁵

¹⁰¹ BROŽ, s. 193, 195, 200.

¹⁰² Tamtéž, s. 195-196.

¹⁰³ GOTTFREID, s. 317.

¹⁰⁴ GOSNELL, s. 14-15.

¹⁰⁵ GOTTFRIED, s. 306.

Nicméně po hovorech s Farleyem, Čermák došel k několika nápadům jak získat peníze. Napřed jmenoval několik bankéřů do komise dohlížející na městské finance, ti pak pomohli u bank sjednat důležité půjčky pro město. Druhé opatření bylo založení Občanské komise veřejných výdajů, kde zasedali volení členové z řad bank, veřejnosti i podnikatelů. Tato komise se zasloužila o vydání první emise městských cenných papírů, které přinesly do pokladny několik milionu dolarů.¹⁰⁶

Zjistilo se, že zoufalá finanční situace ohrožuje už i samotný chod škol a policejního a hasičského sboru. To donutilo Čermáka k dalším nepopulárním krokům, které opět většinou odnesli zaměstnanci města. Navrhl propustit dalších více než 2 tisíce zaměstnanců, snížit platy a zrušit provoz některých městských služeb, zároveň seškrtnal městský rozpočet na rok 1932 o 20%.¹⁰⁷ Toto všechno samozřejmě vyvolalo na straně veřejnosti vlnu odporu vůči Čermákovi, ale ten v této situaci neměl moc jiných možností, jak peníze získat.

Druhý hlavní bod Čermákova programu bylo, po zlepšení hospodaření, očištění města od zločinu a hlavně jeho původce, neslavně proslulého gangstera Ala Caponeho. V roce 1933 se v Chicagu měla konat Světová výstava, na kterou měli dorazit návštěvníci a delegace z celého světa a Čermák potřeboval Chicago předvést jako bezpečné a čisté město, proto se potřeboval Al Caponeho jednou provždy zbavit a dostat ho před soud. Do doby kdy byl na radnici Thompson, se Capone soudům spíše vysmíval, nikdo na něj neměl dostatečný důkaz, soudci byli zkorumpovaní, anebo se případně z vazby vyplatil kaucí. Čermák boj proti tomuto gangsterovi začal už záhy po svých vítězných volbách v roce 1931. Dal pokyn k organizované akci vůči jednomu z Caponeho nelegálních podniků, kde se našel důkaz o nezaplacených daních v řádech sta tisíc dolarů.¹⁰⁸ Poté se rozhodl k druhému kroku, který tehdejší soudce Lyle hodnotil jako odvážný až sebevražedný, nařídil obvinít a zatknout Caponeho za účast na vraždě pasáka Mikea „de Pikea“ Heitlera, který v minulosti vypovídal proti Caponemu a byl cenným svědkem. Tento muž byl nalezen mrtvý ve shořelém domě.¹⁰⁹ Capone byl v tu dobu mimo Chicago, ale bylo mu jasné, že s Čermákem to nebude tak jednoduché. Nicméně pořádk si byl natolik jistý svou pozicí, že se do Chicaga dostavil, i když mohl zmizet daleko za hranice USA. Caponeho rozvědka dokázala s předstihem zjistit složení

¹⁰⁶ BROŽ, s. 211-213.

¹⁰⁷ GOTTFRIED, s. 285.

¹⁰⁸ BROŽ, s. 198.

¹⁰⁹ BERGREEN, s. 426.

poroty a pokusil se tyto lidi podplatit, ovšem o tom se dozvěděli lidé z Čermákova tábora a na poslední chvíli se ještě podařilo porotu změnit, aniž by to Capone tušil.¹¹⁰

Soudní líčení trvalo od 6. do 24. října 1931. Al Copone byl shledán porotou vinným v pěti bodech obžaloby, to stačilo soudci Wilkersonovi, aby Caponeho poslal do vězení na 11 let, dále musel zaplatit 50 000 dolarů pokuty plus soudní výlohy.¹¹¹ To byl poměrně směšný trest, když si uvědomíme, co všechno měl Al Capone na svědomí, nikdo by se nedivil doživotí, ale i tak to byl úspěch, protože konečně tento zločinec mířil za mříže Cookské věznice a to i díky aktivitě Antona Čermáka.

3.9 Poslední návštěva Československa

Capone byl odsouzen a Čermák si konečně mohl vydechnout. Čekali ho teď příjemnější povinnosti související se Světovou výstavou v Chicagu, a proto v létě roku 1932 odcestoval do Evropy na propagační turné. V programu měl návštěvu Velké Británie a Irsku, Francie, Německa, Polska a samozřejmě své rodné země, Československa. Čermák do ČSR dorazil 4. srpna 1932 a opět jako první navštívil Karlovy Vary,¹¹² kde absolvoval krátkou léčebnou kúru, jelikož Čermáka kromě přepracování sužovali i chronické problémy se stěvy. Nicméně už v Karlových Varech přijal ministra průmyslu, obchodu a živností Josefa Matouška, se kterým probíral českou účast na světové výstavě a naléhal na něj, aby v každém případě ČSR expozici na výstavu připravilo a vyslalo delegaci.¹¹³ Po ministrovi Matouškovi za ním do Varů přijel Jan Masaryk, velvyslanec ve Velké Británii, s kterým odjel 8. srpna do Prahy. V Praze se Čermákovi dostalo nadšeného přivítání tisíců lidí, kteří provázeli jeho vůz až k hotelu *Šroubek*, kde se ubytoval a k davu z balkonu pronesl i krátkou řeč.¹¹⁴

Dále si v Praze prohlédl Staroměstskou radnici, kde ho přijal primátor Karel Baxa a pokračoval návštěvou Národní rady. Promluvil také v rozhlasu, kde stejně jako ve všech projevech propagoval Chicago a zdůrazňoval, že už to není zločinecké město na hranici bankrotu a nemusí se bát ho navštívit, také dodal, že je po Praze druhým největším českým městem na světě, jelikož tam v té době žilo na 120 000 Čechů.¹¹⁵ Čermák samozřejmě nemohl vynechat rodné Kladno, kde navštívil svůj rodný domek a

¹¹⁰ Tamtéž, s. 489.

¹¹¹ Tamtéž, s. 487-489.

¹¹² BROŽ, s. 238-239.

¹¹³ BROŽ, s. 240.

¹¹⁴ DRNEC, s. 18.

¹¹⁵ BROŽ, s. 242.

k zaplněnému náměstí pronesl: „Jsem šťastný, že se opět nacházím na Kladně, kde jsem se narodil a jsem hrdý na to, že tak jako mnozí z vás zde přítomných, jsem začínal na šachtě,“¹¹⁶

11. srpna navštívil Plzeň, před radnicí k sročenému vítajícimu davu opět improvizovaně pronesl pár slov a pak byl přijat na radnici starostou Luděkem Pikem, ten ocenil Čermákovu snahu vymítit z USA prohibici, jelikož má přímý vliv i na Plzeň, kvůli nemožnosti vyvážet plzeňské pivo na americký trh. Čermák ho ujistil, že po prezidentských volbách a zvolení Roosevelta bude učiněno vše pro zrušení XVIII. dodatku, aby si už za rok na Světové výstavě mohli připít plzeňským pivem. V Plzni ještě Čermák navštívil Škodovy závody a samozřejmě Měšťanský pivovar.¹¹⁷

Na setkání s prezidentem T. G. Masarykem došlo 18. srpna 1932 v Bystrici u Turčianského sv. Martina, kde měl T. G. M. letní sídlo.¹¹⁸ Mluvili spolu o situaci v USA a o prezidentských volbách, kde opět Čermák vyjádřil podporu Roosevelta.¹¹⁹

Po svém návratu do USA už Čermák Roosevelta podporoval naprosto neskrývaně, dokonce se angažoval v jeho prezidentské kampani a byl ve výboru, který zajišťoval financování kampaně. Roosevelt ve volbách 8. listopadu 1932 jednoznačně zvítězil nad Herbertem Hooverem s většinou 57,4% z celkového počtu hlasů.¹²⁰ Čermák konečně mohl zavést krok k omezení prohibice, městskou radou byl odhlasován návrh na udělování licencí pro provoz restaurací s pivním výčepem,¹²¹ to byl po létech prohibice obrovský úspěch, který pomohl s odstraňováním zločinu z města.

8. února Čermák odcestoval na svou osudnou cestu do Miami, kde se chtěl setkat s šéfem Demokratů Farleyem a i s Rooseveltem, který zde měl přistát se svou jachtou. Chtěl požádat o finanční pomoc od vlády, jelikož Chicagu už opět hrozilo, že nezaplátí ani učitele.¹²² Roosevelt zakotvil 15. února 1933 a přijel na náměstí Bayfront Park, kde pronesl řeč z otevřeného vozu. Po skončení projevu se skrz dav prodrál Čermák a přistoupil k prezidentovu autu, oba se pozdravili a začali spolu mluvit, po chvíli se ale z davu ozvalo šest výstřelů a jedna z kulek zasáhla Čermáka. Prezident zraněn nebyl, a když viděl postřeleného Čermáka, nařídil řidiči neujíždět a naložit ho do auta. Tam mu

¹¹⁶ Tamtéž, s. 242.

¹¹⁷ Tamtéž, s. 243-244.

¹¹⁸ DRNEC, s. 19.

¹¹⁹ BROŽ, s. 245.

¹²⁰ TINDALL, s. 847.

¹²¹ GOTTFRIED, s. 315.

¹²² Tamtéž, s. 320

Čermák řekl památnou větu, která obletěla svět: „Jsem rád, že jsem to byl já, a ne vy.“¹²³

Střelcem byl vyšinutý italský imigrant Giuseppe Zangara, který údajně trpěl chorobnou nenávisť vůči monarchům, prezidentům a veškerým elitám.¹²⁴ Historikové se dodnes přou, jestli páčil skutečně na amerického prezidenta, nebo cílem nebyl právě Čermák, jakožto odvěta od podsvětí za zavření Caponeho a maření jejich organizovaného zločinu. Motivy existují pro obě verze, tudíž je dle mého názoru možné obojí. Svědčí pro to i fakt, že Zangara měl pětiranný revolver, ale nábojů bylo nalezeno 6, tudíž to mohla být maskovací palba pro jiného střelce.¹²⁵ Například profesor a historik Josef Opatrný, se přiklání k tomu, že cílem atentátu měl být Čermák a nikoliv prezident Roosevelt. Ze slov Čermáka k Rooseveltovi je ale evidentní, že sám nepochyboval o tom, že střelec chtěl zabít prezidenta.¹²⁶

Čermák byl převezen do *Jackson Memorial Hospita* v Miami, kde bojoval o život několik týdnů. Jeho stav se střídavě horšil a zlepšoval, o čemž neustále informoval tisk. V jednu chvíli byl dokonce natolik dobrý, že na lůžku podepsal dokument, potřebný k získání peněz pro učitele a další městské zaměstnance.¹²⁷ Nicméně poté se jeho stav znovu velmi zhoršil a 6. března 1933 v ranních hodinách Antonín Čermák zemřel. Podle doktora Karla Meyera, ale Čermák nezemřel na zranění po kulce, nýbrž na ulcerózní kolitidu (vředový zánět střeva), kterou nebylo možné zastavit. Kulka jeho stav sice zkomplikovala, ale nebyla příčinou smrti.¹²⁸ Čermák byl za obrovské účasti

¹²³ The Pittsburgh Press, 16. 2. 1933. Dostupné z: <https://news.google.com/newspapers?nid=1144&dat=19330216&id=5L8aAAAIAIBAJ&sjid=WksEAAAIAIBAJ&pg=3166,6386995&hl=cs>

¹²⁴ The Woodville Republican, 25. 3. 1933. Dostupné z: <https://news.google.com/newspapers?nid=999&dat=19330325&id=t8skAAAIAIBAJ&sjid=5g4GAAAIAIBAJ&pg=523,3877&hl=cs> [cit. 2018 4-11].

¹²⁵ *Nepovodený atentát na prezidenta, nebo povedený atentát na starostu?* In: Society Mag [online], [cit. 2018 4-11]. Dostupné z: <http://www.totalmag.cz/spolecnost/43-udalosti/1202-nepovedeny-atentat-na-prezidenta-nebo-povedeny-atentat-na-starostu.html>

¹²⁶ *Antonín Čermák: From Czech Miner to Chicago Mayo.* In: Radio Praha in English [online], [cit. 2018 4-11]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/en/section/czech-history/antonin-cermak-from-czech-miner-to-chicago-mayor>

¹²⁷ The Evening Independent, 28. 2. 1933. Dostupné z: https://news.google.com/newspapers?nid=950&dat=19330228&id=6_FPAAAIAIBAJ&sjid=01QDAAAIAIBAJ&pg=2525,2628491&hl=cs

¹²⁸ Pittsburg Post-Gazzette 31. 3. 1933. Dostupné z: <https://news.google.com/newspapers?id=ds4MAAAAIAIBAJ&sjid=yWkDAAAIAIBAJ&pg=3008,834759&dq=cermak+colitis&hl=en> [cit. 2018 4-11].

chicagské veřejnosti a se všemi poctami pohřben na Českém národním hřbitově v Chicagu.¹²⁹ Střelec Zangara byl 20. března 1933 popraven na elektrickém křesle.¹³⁰

¹²⁹ *‘Tony, We Hardly Knew Ya,’ Cried A Mourning City.* In: Chicago Tribune [online], [cit. 2018 4-11]. Dostupné z: http://articles.chicagotribune.com/1987-02-08/features/8701100769_1_casket-mayor-city-hall

¹³⁰ The Woodville Republican, 25. 3. 1933. Dostupné z: <https://news.google.com/newspapers?nid=999&dat=19330325&id=t8skAAAAIBAJ&sjid=5g4GAAAAI BAJ&pg=523,3877&hl=cs> [cit. 2018 4-11].

4. Závěr

V první části své práce, kterou představuje jedna kapitola o obecné české migraci, jsem si dal za cíl především přiblížení a popsání jevu české migrační vlny do Spojených států amerických během 19. a začátku 20. století. Popsal jsem, kdy došlo k největší migrační vlně Čechů do USA, což bylo období mezi léty 1850 až 1914. Dále jsem se soustředil na příčiny odchodu Čechů ze staré vlasti. Hlavním motivačním faktorem pro odchod do USA bylo relativně snadné nabytí půdy a zajištění výdělků. První generace přistěhovalců snadno našla práci jako dělníci, řemeslníci či farmáři. Spojené státy rovněž nabízely přistěhovalcům naprostou osobní svobodu, což se týče náboženského vyznání i politických názorů, což bylo jistě lákavé hlavně pro ty, kterým na území Čech hrozila persekuce za vystupování proti monarchii, jako například Vojtěchu Náprstkovi.

Přiblížil jsem také cestu vystěhovalců přes oceán, která zpravidla začínala naloděním se na parník či plachetnici v severoněmeckém Hamburku či Brémách a přistáním v New Yorku. Následoval byrokratický proces na úřadě pro imigranty a lékařské prohlídky, po nichž mohli příchozí pokračovat dále do vnitrozemí, zmiňuji rovněž podmínky potřebné k získání amerického občanství.

Dále popisuji, kam vedla cesta Čechů v USA, zpravidla osidlovali stát Texas a americký Středozápad. Největšími Českými centry se stala velká města jako New York, Cleveland a hlavně Chicago, kde byla česká menšina nejpočetnější. Dále nemůžu vynechat krajanské spolky, které hráli v české společnosti důležitou roli, a za všechny jsem vybral ten nejvýznamnější, kterým je *Sokol*. Nemohl jsem se nezmínit ani o česky psaném tisku, jako byly noviny *Slavie* či chicagský deník *Svornost*, který rovněž hrál důležitou úlohu v české komunitě a oddaloval proces asimilace anglicky mluvící většinou. Z národního hlediska byla důležitá podpora odboje Čechoameričany a aktivita v prosazení myšlenky svobodného nezávislého Československa, která T. G. Masarykovi velmi pomohla v procesu uznání státu.

Ke konci kapitoly píšou o schválení přistěhovaleckých 3 % kvót americkou vládou v roce 1921, které vedly k ukončení masivní migrační vlny, a značně počet českých imigrantů zredukovala. Tento okamžik vidím jako hlavní faktor ukončení jakési izolovanosti české komunity a nastartování procesu asimilace, kdy hlavně ve druhé a třetí generaci Čechů, dochází k velké amerikanizaci a poangličtění, což vedlo s přibývajících lety k oslabování české identity v USA. Nicméně považuji za důležité,

že i dnes v USA žije český odkaz, a i proto jsem několik příkladů zařadil na konec této kapitoly.

Ve druhé obsáhlejší části mé práce, jsem se věnoval osobě českého imigranta Antonína Čermáka a jeho úspěšné podnikatelské a politické kariéře v USA. V první podkapitole jsem se věnoval jeho začátkům v Americe, od emigrace s jeho rodiči, přes dětství v Braidwoodu, až po postavení se na své vlastní nohy v Chicagu a vybudování vlastní povoznické živnosti a posléze i prosazení se na trhu s nemovitostmi. To bylo pro Čermáka velmi důležité, protože mohl finančně zajistit sebe i svojí rodinu a vydat se na politickou dráhu. Zároveň si už při podnikání dokázal udělat slušné jméno po celém Chicagu, nejen mezi českými krajany, což byl druhý faktor pro jeho vstup do politiky.

V následující podkapitole popisují Čermákův vstup do veřejného života v rámci Demokratické strany a následné zvolení do prvních veřejných funkcí, z nichž nejdůležitější byl tzv. *precinct captain*, i díky této funkci se setkal s Georgem Brennanem, který mu zajistil místo na kandidátce do parlamentu státu Illinois, kam byl úspěšně zvolen. V dalších podkapitolách jsem se věnoval vždy jedné z Čermákových významných funkcí, konkrétně funkce poslance v Illinois a poté post radního v Chicagu a popsal jsem jeho politiku či záležitosti, kterého se za jeho působení ve funkci v Chicagu udály. Stejně tak jsem nevynechal jeho kariérní růst, ať už v rámci Demokratické strany, či jiných politických a profesních funkcí, jako například to, že byl jmenován ředitelem *Lawndale National Bank*.

V další podkapitole jsem popsal jeho nadstranickou prozíravou politiku a jeho negativní vztah k zákonu o prohibici, proti kterému celý život bojoval, jelikož viděl negativní dopad jak na ekonomiku, tak na narůstající kriminalitu. Také jsem zde představil jeho hlavního politického rivala Williama „Big Billa“ Thomspona, který byl pravým opakem Čermáka, zastával prohibici a byl zkorumpován mafii.

Dále jsem se zaměřil na Čermákovu nejvýznamnější funkci před zvolením starostou, kterou byl předseda rady okresu Cook. Zde dosáhl Čermák skvělých úspěchů, které mu velmi pomohly při budoucí kandidatuře na starostu. Dokázal okres finančně stabilizovat, rekreačně zvelebit, vybudovat potřebnou infrastrukturu a výrazně zlepšit zdravotnické a sociální služby díky vybudování nemocnice a několika ústavů.

Poté jsem se soustředil na průběh volební kampaně na starostu Chicaga a jeho boj s „Big Billem“ Thompsonem. Za Čermákem stála úspěšná práce v Cooku, zatímco

za Thompsonem jen plané sliby a chicagské podsvětí. Čermáka také podporovala většina chicagských menšin, včetně všech Čechů, díky tomu dosáhl přesvědčivého vítězství a stal se starostou. Tomu se věnuji ve své předposlední podkapitole, kde se Čermákova práce točila hlavně kolem shánění peněz pro téměř zbankrotované Chicago a boje proti zločinu. Zatímco v prvním případě Čermák uspěl jen částečně, pomocí velkých škrťů v městském rozpočtu, propouštění lidí a získání několika půjček, ve druhém případě byl úspěšnější. Konečně se mu podařilo hlavu organizovaného zločinu, Ala Caponeho, dostat za mříže a začít s očistou Chicaga.

Poslední podkapitola byla věnována Čermákové návštěvě Evropy a Československa v roce 1932, za účelem propagace Světové výstavy v Chicagu v roce 1933. Přiblížil jsem Čermákovu návštěvu Karlových Varů, Prahy, Plzně i rodného Kladna, setkání s předními Československými činiteli, včetně prezidenta Masaryka a prohloubení vzájemných vztahů. Úplný závěr této kapitoly je smutnějšího rázu, protože zde píše o konci Čermákova života, který přišel nečekaně po střelbě atentátníka Zangary v Miami na nově zvoleného prezidenta USA Franklina Roosevelta. Čermák byl zasažen a po několika týdnech v nemocnici zemřel. Zda byl cílem skutečně prezident nebo přímo Čermák, za dostižení Ala Caponeho, není dodnes jasné a přiklonit se dá k oběma verzím.

Úspěch Antonína Čermáka je mezi Čechoameričany do jisté míry nevídaný, byl to člověk prostého původu bez jakéhokoliv vzdělání, který se sám vypracoval z ničeho až mezi politickou špičku USA. Jeho úspěch určitě spočívá v jeho osobnosti, kdy obrovskou vůlí, tvrdostí, zarputilostí a pílí dosáhl, čeho dosáhl. Byl také, na politika své doby, velmi čestný a poctivý, i když několikrát určitě také šel za hranu a nějakou podpásovku rozdal. Velmi dobře také rozuměl problémům prostých lidí a snažil se je řešit, což mu přinášelo úspěchy ve volbách, dnes by ho někdo možná označil za populistu. Také mu do karet hrál jeho český původ, protože Chicago bylo nejvíce české město hned po Praze a česká menšina za ním vždy stála. Kromě těchto faktorů, měl také během své kariéry mnohokrát prostě jen štěstí, to ho ale bohužel opustilo při střelbě atentátníka Zangary na prezidenta Roosevelta. Anton Čermák je dnes v českém povědomí tak trochu zapomenutý a rozhodně by si tento schopný politik a člověk zasloužil více pozornosti.

5. Použité zdroje

Periodika

Pittsburg Post-Gazette, 31. 3. 1933. Dostupné z:

<https://news.google.com/newspapers?id=ds4MAAAAIBAJ&sjid=yWkDAAAIBAJ&pg=3008,834759&dq=cermak+colitis&hl=en> [cit. 2018 4-11].

The Woodville Republican, 25. 3. 1933. Dostupné z:

<https://news.google.com/newspapers?nid=999&dat=19330325&id=t8skAAAIBAJ&sjid=5g4GAAAIBAJ&pg=523,3877&hl=cs> [cit. 2018 4-11].

The Daily Star, 25. 6. 1911. Dostupné z:

https://news.google.com/newspapers?nid=1297&dat=19110725&id=c_NNAAAIBAJ&sjid=oIoDAAAIBAJ&pg=6396,4005804&hl=cs

The Evening Independent, 28. 2. 1933. Dostupné z:

https://news.google.com/newspapers?nid=950&dat=19330228&id=6_FPAAAIBAJ&sjid=01QDAAAIBAJ&pg=2525,2628491&hl=cs

Literatura

ALLSWANG, John, *A House for All Peoples. Ethnic politics in Chicago 1890-1936*, Lexington 1971.

BARNARD, H. K., *Anton the Martyr*, Chicago 1933.

BERGREEN, Laurence, Capone. *The Man and the Era*, New York 1994.

BROŽ, Ivan, *Čermák versus Al Capone*, Praha 1998.

DONNA, Modesto Joseph, *The Braidwood Story*, Braidwood 1957.

DRNEC, Gustav a WELCL, J. V., *Kdo je Antonín Čermák*, Praha 1948.

GOSNELL, Harold Foote, *Machine Politics. Chicago Model*, Chicago 1937.

GOTTFRIED, Alex, *Boss Cermak of Chicago*, Seattle 1962.

MCGIRR, Lisa, *The War on Alcohol. Prohibition and the Rise of the American State*, New York 2015.

STERNSTEIN, Malynne, *Czechs of Chicagoland*, Chicago 2008.

ŠATAVA, Leoš, *Migrační procesy a české vystěhovalectví 19. století do USA*, Praha 1989.

TINDALL, George Brown, SHI, David E., *America. A Narrative History*, New York 1984.

VACULÍK, Jaroslav, *České menšiny v Evropě a ve světě*, Praha 2009.

VACULÍK, Jaroslav, *Češi v cizině 1850-1938*, Brno 2007.

Články z časopisů

VEVERKOVÁ, Irena, *Antonín Čermák a česká Amerika*. In: Slánský obzor 122, 2015, s. 107 – 118.

Internetové zdroje

Anton Cermak, In: Spartacus Educational [online], [cit. 2018 4-08]. Dostupné z: <http://spartacus-educational.com/USAcermak.htm>

Antonín Čermák: From Czech Miner to Chicago Mayor. In: Radio Praha in English [online], [cit. 2018 4-11]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/en/section/czech-history/antonin-cermak-from-czech-miner-to-chicago-mayor>

'Big Bill' Thompson: Chicago's unfiltered mayor. In: Chicago Tribune [online], [cit. 2018 4-03]. Dostupné z: <http://www.chicagotribune.com/news/opinion/commentary/ct-big-bill-thompson-trump-flashback-perspec-0207-jm-20160205-story.html>

Czechs in America In: Czechs in America [online], [cit. 2018 3-30]. Dostupné z: <http://www.czechsinamerica.wz.cz/DPW/3-Diploma%20Work.htm>

Martin Nekola: Czech Chicago and other untold stories of Czechs abroad. In: Radio Praha in English [online], [cit. 2018 3-29]. Dostupné z: <http://www.radio.cz/en/section/books/martin-nekola-czech-chicago-and-other-untold-stories-of-czechs-abroad>

The California Goldrush. In: Legend of America [online], [cit. 2018 3-28]. Dostupné z: <https://www.legendsofamerica.com/ca-goldrush/>

Tony, We Hardly Knew Ya,` Cried A Mourning City. In: Chicago Tribune [online], [cit. 2018 4-11]. Dostupné z: http://articles.chicagotribune.com/1987-02-08/features/8701100769_1_casket-mayor-city-hall

6. Resumé

As a topic of my Bachelor thesis I chose process of immigration from Bohemia to the USA during 19th and the first half of 20th century. Main goal in the first part of my work, is to describe immigration from Bohemia in general and immigration process itself, explain why this phenomenon happened and introduce some examples in practice.

In the second part I decided to pick one interesting person among czech immigrants as an example and describe his beginnings and future political career in the United States. This person is Antonín Čermák, born in Kladno. Main goal of this part is to demonstrate the successful example of a foreign born man from Bohemia, his adaptation in a new country and becoming respected american citizen, businessman and politician, who managed to become a mayor of Chicago. An order of subchapters in the part about Čermák is chronological, I started with his arrival to the USA followed by starting his successful business career and entry to the public life as a politician. Then, in every single subchapter, I did choose each of his important political function and described his deeds and politics during his mandate in that function. Also is mentioned journey to Čermák's land of origin, Czechoslovakia and his fight against prohibition law and organised crime in Chicago, led by famous gangster Al Capone. This part is ended by Čermák's tragic death after assassination attempt of president Franklin Roosevelt in Miami.